

**PERUSTUSLAKIVALIOKUNNAN
LAUSUNTO 60/2010 vp**

Hallituksen esitys laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain, ammattikorkeakoululain, yliopistolain sekä rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta

Sivistysvaliokunnalle

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 5 päivänä lokakuuta 2010 lähettäessään hallituksen esityksen laeiksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain, ammattikorkeakoululain, yliopistolain sekä rikosrekisterilain 6 §:n muuttamisesta (HE 164/2010 vp) valmistelevasti käsiteltäväksi sivistysvaliokuntaan samalla määrännyt, että perustuslakivaliokunnan on annettava asiasta lausunto sivistysvaliokunnalle.

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- ylijohtaja Sakari Karjalainen, hallitusneuvos Kaija Suorsa-Aarnio ja hallitusneuvos Maiju Tuominen, opetus- ja kulttuuriministeriö
- lainsäädäntöneuvos Camilla Busck-Nielsen, oikeusministeriö
- professori Tuomas Ojanen
- professori Veli-Pekka Viljanen.

Lisäksi kirjallisen lausunnon on antanut
— professori Olli Mäenpää.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettaviksi ammatillisesta koulutuksesta annettua lakia, ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annettua lakia, ammattikorkeakoululakia, yliopistolakia ja rikosrekisterilakia. Esityksen tavoitteena on parantaa turvallisuutta koulutuksessa ja sen jälkeisessä työelämässä lisäämällä koulutuksen järjestäjien ja korkeakoulujen keinovalikoimaa opiskelijoita koskevilla soveltumattomuus- ja turvallisuuskysymyksissä.

Koulutusta koskeviin lakeihin ehdotetaan lisättäviksi säännökset, joiden perusteella opiskelijalta voidaan tietyissä tilanteissa peruuttaa

opiskeluoikeus opinnoissa, joihin sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia. Opinnoissa, jotka edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä, voidaan opiskeluoikeus lisäksi peruuttaa, jos opiskelija on tuomittu rangaistukseen eräistä säännöksissä luetelluista rikoksista.

Opiskelijaksi ottamisen esteitä koskevia säännöksiä ehdotetaan tarkennettaviksi ammatillisesta koulutuksesta ja ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetussa laissa sekä lisättäviksi ammattikorkeakoulu- ja yliopistolakiin. Korkea-

kouluja koskevaan lainsäädäntöön ehdotetaan lisättäväksi säännös opiskelijan oikeudesta turvalliseen opiskeluympäristöön. Kaikkien koulutusta koskevien lakien kurinpitosäännöksiä ehdotetaan täsmennettäväksi. Lisäksi niihin ehdotetaan lisättäviksi säännökset opiskelijoiden huumausainetestauksesta.

Lakeihin ehdotetaan myös lisättäviksi säännökset opiskeluoikeuden peruuttamiseen ja palauttamiseen sekä kurinpitoon liittyvästä menettelystä, arkaluonteisten tietojen käsittelystä, tietojensaantioikeudesta ja muutoksenhausta.

Ehdotetut lait ovat tarkoitetut tulemaan voimaan syksyllä 2011.

Esityksen säätämisyjärjestysperusteluissa opiskeluoikeuden peruuttamista ja opiskelijaksi ottamisen esteitä koskevaa sääntelyä on arvioitu perustuslain 6 §:n 2 momentin syrjintäkiellon, perustuslain 16 §:n 2 momentissa turvatuun yhtäläisen mahdollisuuden saada kykyjensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta sekä perustuslain 18 §:n 1 momentissa säädetyn elinkeinovapauden kannalta.

Opiskeluoikeuden peruuttamiseen ja palauttamiseen liittyviä menettelyllisiä säännöksiä on tarkasteltu perustuslain julkisen hallintotehtävän siirtämistä koskevan 124 §:n valossa. Lisäksi esityksen kannalta merkityksellisinä perusoikeussäännöksiä on pidetty perustuslain 7 §:ssä säädettyä oikeutta henkilökohtaiseen vapauteen ja koskemattomuuteen (huumausainetestaus), perustuslain 10 §:ssä turvattuja yksityiselämän ja henkilötietojen suojaa sekä kotirauhaa (huumausainetestaus, tietosuojaja tiedonvaihto, kurinpito) ja perustuslain 21 §:n oikeusturvaa (kurinpito). Järjestyssääntöjen antamista koskevaa sääntelyä on arvioitu perustuslain 80 ja 124 §:n näkökulmasta. Esityksessä katsotaan, että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyjärjestyksessä. Esitykseen sisältyvien opiskelijoiden oikeuksiin ja velvollisuuksiin liittyvien valtiosääntöoikeudellisten näkökohtien vuoksi hallitus pitää kuitenkin perusteltuna, että esityksestä pyydetään perustuslakivaliokunnan lausunto.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Opiskelijaksi ottamisen esteet

Opiskelijaksi ottamisen esteistä ehdotetaan säädettäväksi ammatillisesta koulutuksesta annetun lain 27 a §:ssä (1. lakiehdotus), ammattikorkeakoululain 20 a §:ssä (3. lakiehdotus) ja yliopistolain 37 a §:ssä (4. lakiehdotus). Lisäksi ammatillisesta aikuiskoulutuksesta annetun lain 11 §:ään (2. lakiehdotus) ehdotetaan otettavaksi viittaussäännös edellä mainittuun ammatillisesta koulutuksesta annetun lain pykälään. Ammatilliseen koulutukseen opiskelijaksi ei voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään soveltuva opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai työssäoppimiseen. Ammattikorkeakouluun ja yliopistoon opiskelijaksi ei voida ottaa sitä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään soveltuva opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin tai harjoitte-

luun. Viimeksi mainittujen osalta — toisin kuin ammatillisessa koulutuksessa — säännösten soveltamisala on rajattu opintoihin, joihin sisältyy alaikäisten turvallisuutta tai potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia. Kaikissa lakiehdotuksissa mainitaan, että hakijan terveydentilaan tai toimintakykyyn liittyvä seikka ei ole esteenä opiskelijaksi ottamiselle, jos este voidaan kohtuullisin toimin poistaa.

Esityksen perusteluissa (s. 43/II, s. 56/II ja s. 66/II) todetaan esimerkiksi vakavan huumausaine- tai muun päihderiippuvuuden voivan vaikuttaa merkittävästi henkilön terveydentilaan tai toimintakykyyn. Perusteluista käy toisaalta ilmi, että myös henkilön vammaisuus tai muu terveydentilaan vaikuttava seikka kuin päihderiippuvuus voi tulla kyseeseen opiskelijaksi ottamisen esteenä. Ehdotuksia on tältä osin arvioitava perustuslain 6 §:n 2 momentin syrjintäkiellon

kannalta. Sen mukaan ketään ei saa ilman hyväksyttävää perustetta asettaa eri asemaan muun muassa terveydentilan tai vammaisuuden perusteella. Syrjintäkiellon ei ole katsottu kieltävän kaikenlaista erontekoa ihmisten välillä, vaikka erottelu perustuisi säännöksessä nimenomaan mainittuun syyhyn. Olennaista on, voidaanko henkilöön liittyvään syyhyn perustuva erottelu perustella perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttävällä tavalla. Perustelulle asetettavat vaatimukset ovat erityisesti säännöksessä lueteltujen kiellettyjen erotteluperusteiden kohdalla kuitenkin korkeat (ks. esim. PeVL 1/2006 vp, s. 2/I, PeVL 38/2006 vp, s. 2). Valiokunta on hyväksyttävän perusteen arvioinnin lisäksi kiinnittänyt huomiota myös valitun keinon oikeasuhtaisuuteen (PeVL 38/2006 vp, s. 3/II).

Arvioinnissa on otettava huomioon myös perustuslain 16 §:n 2 momentti, jonka perusteella julkisen vallan on turvattava jokaiselle yhtäläinen mahdollisuus saada kykyjensä ja erityisten tarpeidensa mukaisesti myös muuta kuin perusopetusta. Viittauksella erityisten tarpeiden mukaisuuteen tarkoitetaan valiokunnan mielestä muun muassa sitä, että julkisen vallan on pyrittävä vähentämään ja poistamaan terveydentilan tai vammaisuuden opiskelulle aiheuttamia mahdollisia esteitä (vrt. PeVL 31/2009 vp, s. 2/I). Etenkin yliopisto-opintojen osalta sääntelyllä on liityntä myös perustuslain 16 §:n 3 momentissa turvattuun tieteen, taiteen ja ylimmän opetuksen vapauteen.

Valiokunta on tässä yhteydessä kiinnittänyt huomiota myös YK:n vammaisten henkilöiden oikeuksia koskevaan yleissopimukseen, jonka Suomi on allekirjoittanut ja ilmoittanut ratifioivansa. Perustuslakivaliokunta on pitänyt tärkeänä kyseisen sopimuksen kotimaisten täytäntöönpanotoimien viivytyksetöntä toteuttamista (PeVL 1/2010 vp, s. 3/I). Sopimuksen 24 artiklassa korostetaan muun muassa sitä, ettei vammaisia henkilöitä saa sulkea koulutusjärjestelmän ulkopuolelle ja että heitä varten tehdään heidän yksilöllisten tarpeidensa mukaisia kohtuullisia mukautuksia. Myös Euroopan unionin perusoikeuskirjan 26 artiklassa tunnustetaan vammaisten henkilöiden oikeus päästä osallisk-

si toimenpiteistä, joilla edistetään heidän yhteiskunnallista ja ammatillista sopeutumistaan.

Esityksen perusteluista ilmenee opiskelijaksi ottamisen esteitä koskevista säännöksissä olevan kysymys siitä, että opiskeluoikeutta voidaan rajoittaa vain, jos terveydentila tai muu henkilöön liittyvä seikka objektiivisesti arvioiden estää opinnot. Opiskelijaksi ottamisen esteiden todetaan koskevan vain tiettyjä tarkoin määriteltyjä koulutuksia, joissa korostuu toisten henkilöiden terveyden ja turvallisuuden suojeleminen (ks. s. 77/II). Nämä ovat sinänsä sellaisia seikkoja, joita voidaan pitää perustuslain syrjintäkiellon näkökulmasta hyväksyttävänä perusteina eri asemaan asettamiselle. Valiokunnan mielestä onkin selvää, että terveydentila ja vammaisuus voivat joissakin tapauksissa muodostua käytännössä esteiksi opintojen harjoittamiselle. Oikeasuhtaisuusvaatimuksen vuoksi opiskelijaksi pääsyn estymistä näiden seikkojen perusteella koskevan sääntelyn on kuitenkin oltava sellaista, että se ei aseta tarpeettomia rajoja vammaisten henkilöiden koulutukseen pääsyle.

Valiokunta on edellä mainitun valossa kiinnittänyt huomiota erityisesti 1. lakiehdotuksen 27 a §:ään. Opiskelijaksi ottamisen esteitä ei pykälässä ole sidottu opintoihin liittyviin turvallisuusvaatimuksiin, vaan säännös näyttäisi mahdollistavan sen soveltamisen kaikkiin ammatillisiin tutkintoihin. Säännöstä on tältä osin täydennettävä esimerkiksi 3. lakiehdotuksen 20 a §:n 1 momenttiin ja 4. lakiehdotuksen 37 a §:n 1 momenttiin sisältyvän kaltaisella viittauksella opintoihin liittyviin turvallisuusvaatimuksiin. Tämä vastaa myös esityksen perusteluja.

Edellä mainittujen perus- ja ihmisoikeusnäkökohtien — ja myös esityksen perustelujen — valossa sekä 1., 3. että 4. lakiehdotuksen opiskelijaksi ottamisen esteitä koskevien säännösten muotoilu vaikuttaa epäonnistuneelta. Niissä näytettäisiin asetettavan pääsäännöksi se, että opiskelijaksi ei voida ottaa henkilöä, joka ei ole terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään soveltuva opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin. Tavallaan toissijaisesti mainitaan, ettei tällainen seikka ole esteenä opiskelijaksi ottamiselle, jos este voidaan kohtuullisin toimin poistaa. Valio-

kunnan mielestä sääntelyn lähtökohtana tulisi olla pyrkimys esteiden poistamiseen. Vasta jos esteitä ei voida kohtuullisin toimin poistaa tai jos muuten on selvää, ettei henkilö voi terveydentilaansa tai toimintakykyensä liittyvästä syystä osallistua koulutukseen, voitaisiin koulutukseen muuten otettavan henkilön opiskelijaksi pääseminen näillä perusteilla evätä.

Myös ilmaisu "terveydentilaltaan tai toimintakyvyltään soveltuva" jää tällaisessa perusoikeuksien toteutumisen kannalta merkityksellisessä yhteydessä melko väljäksi etenkin, kun otetaan huomioon, että säännöksiä sovelletaan lukuisissa oppilaitoksissa maan eri puolilla ja kysymys on ennakollisesta soveltuvuusarvioinnista. Sivistysvaliokunnan on syytä vielä pyrkiä täsmentämään sääntelyä tältä osin.

Lisäksi valiokunta huomauttaa, että vaikka henkilön terveydentila tai vammaisuus voi sinänsä estää osallistumisen esimerkiksi joihinkin opintoihin liittyviin käytännön tehtäviin, ei tämä välttämättä merkitse sitä, että henkilö olisi sopimaton opiskelemaan kyseistä alaa. Tämä seikka on syytä ottaa huomioon myös tulkittaessa ja sovellettaessa opiskelijaksi ottamisen esteitä koskevia säännöksiä.

Opiskelu-oikeuden peruuttaminen

Ensimmäisen lakiehdotuksen 32 §:n 1 momentissa ehdotetaan säädettäväksi opiskelu-oikeuden peruuttamisesta eräissä tilanteissa sellaisilla aloilla, joilla opintoihin tai ammatissa toimimiseen sisältyy alaikäisten turvallisuutta, potilas- tai asiakasturvallisuutta taikka liikenteen turvallisuutta koskevia vaatimuksia. Pykälän 2 momentissa on säännökset opiskelu-oikeuden peruuttamisesta aloilla, joilla opinnot tai opintoihin kuuluva työssäoppiminen edellyttävät olennaisesti alaikäisten parissa työskentelyä. Tällöin opiskelu-oikeus voidaan peruuttaa, jos se on tarpeen alaikäisten suojelemiseksi ja jos opiskelija on tuomittu rangaistukseen jostakin säännöksessä mainitusta rikoksesta. Asiallisesti vastaavat säännökset sisältyvät 3. lakiehdotuksen 25 a §:ään ja 4. lakiehdotuksen 43 a §:ään.

Sääntelyä on arvioitava perustuslain 16 §:n 2 momentin kannalta. Välillisesti opiskelu-

oikeuden peruuttamisella on merkitystä myös perustuslain 18 §:n 1 momentissa turvatun ammatin ja elinkeinon harjoittamisen vapauden kannalta, jos opintojen suorittaminen on edellytyksenä tietyssä ammatissa toimimiselle tai elinkeinon harjoittamiselle.

Opiskelu-oikeuden peruuttamista koskevalle sääntelylle on toisten henkilöiden terveyteen ja turvallisuuteen liittyviä perusoikeusjärjestelmän kannalta hyväksyttäviä perusteita. Erityisesti alaikäisten henkilöiden suojaamiseen liittyvät painavat perusteet puoltavat melko pitkällekin meneviä rajoituksia opiskelu-oikeuteen. Sääntelyn oikeasuhtaisuutta arvioitaessa on toisaalta otettava huomioon, että opiskelu-oikeuden peruuttaminen merkitsee opiskelijan kannalta voimakasta puuttumista hänen oikeuksiinsa (vrt. PeVL 74/2002 vp, s. 6/I). Tästä näkökulmasta on tärkeää, että opiskelu-oikeuden peruuttaminen on kytketty jo tapahtuneeseen toimintaan ja toisten ihmisten terveyden tai turvallisuuden vaarantamisen toistuvuuteen tai vakavuuteen.

Valiokunta on sääntelyn oikeasuhtaisuuden kannalta kiinnittänyt huomiota siihen, että hallituksen esitykseen liitetyissä asetusluonnoksissa on eräitä sellaisia tutkintonimikkeitä, joiden osalta opiskelu-oikeuden peruuttamisen mahdollistaminen näyttäisi etäännyvän sääntelyn alaikäisten turvallisuuden, potilas- tai asiakasturvallisuuden taikka liikenteen turvallisuuden varmistamiseen liittyvistä tavoitteista. Tällaisia ovat ainakin ammattikorkeakoulun kulttuuri-alan tutkinnot sekä yliopiston teologian tutkinnot.

Lisäksi valiokunta korostaa, että opiskelu-oikeuden peruuttaminen henkilön vammaisuuteen liittyvän perusteen nojalla 1. lakiehdotuksen 32 §:n 1 momentin 2 kohdassa, 3. lakiehdotuksen 25 a §:n 1 momentin 2 kohdassa sekä 4. lakiehdotuksen 43 a §:n 1 momentin 2 kohdassa tarkoitetuissa tilanteissa on oltava mahdollista vain poikkeuksellisesti. Näitä kohtia on valiokunnan mielestä syytä täydentää ilmeisyyskriteerillä tai muulla vastaavalla opiskelu-oikeuden peruuttamisen kynnystä nostavalla maininnalla.

Tiedonsaantioikeus

Yliopiston toimielinten jäsenet, henkilöstö, ope-
tusharjoittelua suorittavat ja harjoittelupaikan
henkilöstö sekä opiskeluterveydenhuollosta vas-
taavat saavat 4. lakiehdotuksen 90 a §:n mukaan
salassapitosäännösten estämättä antaa toisilleen
sekä koulutuksesta ja turvallisuudesta vastaavil-
le viranomaisille opiskelun asianmukaisen jär-
jestämisen ja turvallisuuden varmistamisen
edellyttämät välttämättömät tiedot. Vastaavan-
laiset tiedonsaantioikeudet sisältyvät myös 1. la-
kiehdotuksen 43 §:n 4 momenttiin ja 3. laki-
ehdotuksen 40 §:n 3 momenttiin.

Ehdotusten mukainen tiedonsaantioikeus on
muotoiltu erittäin laajaksi. Yliopistojen osalta
säännöksessä mainittu tiedonsaantiin ja tiedon
antamiseen oikeutettu henkilöpiiri kattaa rajoit-
tuksetta koko henkilöstön ja kaikki opiskeluter-
veydenhuollosta vastaavat henkilöt. Salassapi-
dettävien tietojen sisältöä on rajattu ainoastaan
epämääräiseksi jäävällä viittauksella opiskelun
asianmukaisen järjestämisen ja turvallisuuden
varmistamisen edellyttämiin välttämättömiin
tietoihin. Sanamuotonsa mukaan säännös mah-
dollistaisi muun muassa sen, että terveydenhuol-
losta vastaavat voisivat luovuttaa opiskelijoiden
terveydentilaan liittyviä arkaluonteisia tietoja
kenelle tahansa yliopiston henkilöstöön kuulu-
valle, jos tiedot olisivat opiskelun asianmukai-
seksi järjestämiseksi välttämättömiä.

Näin laaja tiedonsaantioikeus on väljyydes-
sään ja yksilöimättömyydessään selvästi perus-
tuslain 10 §:n 1 momentin vastainen (PeVL
42/2010 vp, s. 3, ks. myös PeVL 14/2002 vp,
s. 2—5 ja PeVL 74/2002 vp, s. 4—5), vaikka tie-
tojen antaminen ja saaminen onkin sinänsä
asianmukaisesti kytketty välttämättömyysvaati-
mukseen. Tämän vuoksi 4. lakiehdotuksen
90 a §:ää on välttämätöntä täsmentää olennai-
sesti. Säännöksestä on käytävä selkeästi ilmi,
mitä tietoja ja missä tarkoituksessa voidaan lu-
ovuttaa samoin kuin tietoihin oikeutettujen piiri.
Oikeus salassapidettävien tietojen saamiseen ja
antamiseen on tällaisessa yhteydessä sidottava
yksilöidysti niihin tilanteisiin, joissa tietojen
saaminen tai antaminen voi välttämättömistä
syistä olla perusteltua (esim. opiskeluoikeuden

peruuttamiseen liittyen) sekä rajattava niihin
henkilöihin, joille tiedot ovat näistä syistä vält-
tämättömiä. Vastaavalla tavalla on täsmennettä-
vä 1. lakiehdotuksen 43 §:n 4 momenttia ja 3. la-
kiehdotuksen 40 §:n 3 momenttia. Nämä täsmen-
nykset ovat edellytyksenä sille, että mainitut la-
kiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain
säättämisyjärjestyksessä.

Kurinpito

Lakiehdotusten kurinpitoa koskevat säännökset
vastaavat pääosin perustuslakivaliokunnan käy-
tännössä tällaiselle sääntelylle asetettuja vaati-
muksia (ks. erit. PeVL 74/2002 vp, s. 5, PeVL
12/2006 vp, s. 2—3 ja PeVL 11/2009 vp, s. 7—
8). Kurinpidollisiin seuraamuksiin mahdollises-
ti johtavia tekoja ja laiminlyöntejä on säännök-
sissä niiden yksilöimiseksi riittävästi luonneh-
dittu. Lisäksi seuraamukset on asianmukaisesti
porrastettu rikkomuksen vakavuuden perusteel-
la. Tietynlaisena puutteena voidaan kuitenkin
pitää sitä, että lakiehdotusten kurinpitoa koske-
vat säännökset ovat lähes identtisiä eikä niissä
sitien ole täysin huomioitu esimerkiksi yliopisto-
opiskelun luonteeseen liittyviä erityispiirteitä
(ks. PeVL 11/2009 vp, s. 8/I).

Lakiehdotusten säännöksiin sisältyvä mah-
dollisuus pidättää rikoksesta epäiltynä olevan
opiskelijan oikeus opiskeluun esitutinnan ja
syytteen käsittelyn ajaksi enintään vuodeksi ker-
rallaan (1. lakiehdotuksen 35 §:n 5 momentti, 3.
lakiehdotuksen 28 §:n 4 momentti, 4. lakieho-
dotuksen 45 §:n 4 momentti) voi muodostua aina-
kin joissakin tapauksissa ongelmalliseksi perus-
tuslain 21 §:n oikeudenmukaisen oikeudenkäyn-
nin takeisiin kuuluvan ja Euroopan ihmisoikeus-
sopimuksen 6 artiklan 2 kappaleessa turvatu-
n syyttömyysolettaman kannalta. Näin voi olla
etenkin silloin, kun kysymys ei ole sellaisesta lä-
hinnä oppilaitoksessa tapahtuneesta teosta, josta
opiskelija voitaisiin muutoinkin erottaa enin-
tään vuoden määräajaksi myös edellä mainittu-
jen pykälien muiden säännösten perusteella. Tä-
män vuoksi opiskeluoikeuden pidättämistä ri-
kosepäilyn vuoksi koskevat säännökset on syytä
poistaa lakiehdotuksista. Vaihtoehtoisesti sään-
nöksiä on muutettava niin, että niistä ilmenee

huomattavasti ehdotettua selkeämmin, että opiskeluoikeus voidaan esitutkinnan ja syytteen käsittelyn ajaksi pidättää vain aivan poikkeuksellisesti. Tämä voi olla mahdollista ainoastaan, jos opiskelijan tekemäksi epäillyn rikoksen laatu ja törkeys osoittavat opiskelijan menettelyn olevan olennaisessa ristiriidassa opiskelujen tavoitteen kanssa ja omiaan vaarantamaan muiden henkilöiden turvallisuuden oppilaitoksessa tai opiskeluun liittyvässä harjoittelussa. Lisäksi säännösten on tällöin ilmeistä, että epäilylle on erittäin todennäköiset syyt. Säännökset on joko poistettava tai niitä on muutettava edellä tarkoitetulla tavalla, jotta 1., 3. ja 4. lakiehdotus voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksessä.

Muita seikkoja

Lakiehdotuksissa ehdotetut huumausainetausta koskevat säännökset täyttävät perustuslakivaliokunnan käytännössä (ks. PeVL 10/2004

vp, s. 2—3 ja PeVL 12/2006 vp, s. 2) tällaiselle sääntelylle asetetut vaatimukset eikä niistä siten ole huomautettavaa. Sama koskee oppilaitosten järjestyssäännöistä ja muista järjestysmääräyksistä ehdotettuja säännöksiä (ks. PeVL 70/2002 vp, s. 5 ja PeVL 28/2004 vp, s. 5—6).

Lausunto

Lausuntonaan perustuslakivaliokunta esittää,

että lakiehdotukset voidaan käsitellä tavallisen lain säätämisyksessä, 1., 3. ja 4. lakiehdotus kuitenkin vain, jos valiokunnan 1. lakiehdotuksen 35 §:n 5 momentista ja 43 §:n 4 momentista, 3. lakiehdotuksen 28 §:n 4 momentista ja 40 §:n 3 momentista sekä 4. lakiehdotuksen 45 §:n 4 momentista ja 90 a §:stä tekemät valtiosääntöoikeudelliset huomautukset otetaan asianmukaisesti huomioon.

Helsingissä 25 päivänä helmikuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Kimmo Sasi /kok	Ville Niinistö /vihr
vpj.	Jacob Söderman /sd	Mikaela Nylander /r
jäs.	Tuomo Hänninen /kesk	Tuula Peltonen /sd
	Ulla Karvo /kok	Veijo Puhjo /vas
	Elsi Katainen /kesk	Tuulikki Ukkola /kok
	Esko Kiviranta /kesk	Ilkka Viljanen /kok
	Kari Kärkkäinen /kd (osittain)	vjäs. Seppo Särkiniemi /kesk (osittain).

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

valiokuntaneuvos Petri Helander.